

Raadsvoorstel

Datum Raadsvergadering:

Agenda nr:

Onderwerp: Verordening Jeugdhulp 2026

Portefeuillehouder(s) Wethouder Verwijmeren

Van: Iris Talboom

Telefoonnummer: 0627564836

Email: iris.talboom@etten-leur.nl

Aan de leden van de raad.

Voorstel

Aan de raad wordt voorgesteld:

1. De verordening Jeugdhulp, zoals bijgevoegd in de bijlage, vast te stellen.

Inleiding

Dit is een regionaal raadsvoorstel en ligt in dezelfde periode voor ter vaststelling bij alle gemeenteraden in de jeugdhulpregio West-Brabant West (WBW).

De gemeente is op grond van de Jeugdwet verantwoordelijk voor het bieden van passende en toegankelijke jeugdhulp aan jeugdigen en hun ouders. Om deze verantwoordelijkheid goed te kunnen blijven uitvoeren, is een actuele en juridisch houdbare verordening noodzakelijk. De bestaande Verordening Jeugdhulp sluit door landelijke ontwikkelingen, nieuwe wet- en regelgeving en recente jurisprudentie niet langer volledig aan bij de huidige eisen en uitvoeringspraktijk.

De afgelopen jaren zijn belangrijke veranderingen doorgevoerd, onder andere via de Hervormingsagenda Jeugd, de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg en richtinggevende landelijke en regionale kaders. Daarnaast heeft jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep geleid tot aangescherpte eisen aan gemeentelijke besluitvorming, onder meer ten aanzien van zorgvuldige afwegingen, motivering en rechtszekerheid voor jeugdigen en ouders. Ook vanuit de uitvoeringspraktijk bestaat behoefte aan meer duidelijkheid, betere uitvoerbaarheid en een heldere afbakening van verantwoordelijkheden.

Met deze vernieuwde Verordening Jeugdhulp wordt het gemeentelijk kader geactualiseerd en in lijn gebracht met de geldende wet- en regelgeving, jurisprudentie, het VNG-model en regionale afspraken. De verordening biedt daarmee een solide basis voor een doelmatige, toegankelijke en toekomstbestendige uitvoering van de jeugdhulp, met aandacht voor preventie, normalisering, het versterken van eigen kracht en het beheersbaar houden van de kosten.

Beoogd effect en evaluatie:

Het actualiseren van de verordening jeugdhulp, zodat deze weer aansluit bij de geldende wet- en regelgeving, jurisprudentie en de huidige uitvoeringspraktijk.

Argumenten

1.1 Landelijke hervormingen en nieuwe wet- en regelgeving stellen aanvullende eisen

Er zijn verschillende landelijke hervormingen doorgevoerd, onder andere in het kader van de Hervormingsagenda Jeugd. Deze hervormingen zijn gericht op het verbeteren van de kwaliteit en toegankelijkheid van jeugdhulp en het beheersbaar houden van de kosten. Daarnaast stelt nieuwe wet- en regelgeving, zoals de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg (en de daarbij behorende Algemene maatregel van bestuur), aanvullende eisen aan gemeenten.

In de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg zijn maatregelen opgenomen om de beschikbaarheid van, met name, specialistische jeugdzorg te verbeteren. Uit verschillende onderzoeken volgt namelijk dat de beschikbaarheid van de specialistische jeugdzorg onder druk staat. De wijzigingen strekken mede ter uitwerking van de Hervormingsagenda Jeugd zoals:

- Vermindering van administratieve lasten door verplichte regionale samenwerking en harmonisatie van contracten. Hierdoor hoeven aanbieders minder uiteenlopende contracten en registratie-eisen af te handelen, wat meer tijd op moet leveren voor directe jeugdhulp.
- Nieuwe taken voor de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa), zoals: stelselonderzoek om inzicht te krijgen in de beschikbaarheid van jeugdzorg, vroegsignalering van risico's ten aanzien van de beschikbaarheid van specialistische jeugdzorg en toezicht op de eis van transparante financiële bedrijfsvoering en openbare jaarverantwoording. De Jeugdautoriteit wordt onderdeel van de NZa.
- De wet verplicht gemeenten regionaal meer samen te werken bij de inkoop van specialistische jeugdhulp.
- Gemeenten moeten binnen hun jeugdregio een regiovisie opstellen en specialistische jeugdhulp en jeugdbescherming inkopen.
- Inzet Regionale Expertteams voor advies over hulp bij complexe problemen.
- De wet stelt strengere eisen aan de financiële bedrijfsvoering en verantwoording van jeugdhulpaanbieders.

2.1 Jurisprudentie van de CRvB heeft geleid tot aanscherping

Ook jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep (CRvB) heeft geleid tot aanscherping van de eisen aan de gemeentelijke verordening. Zo dienen gemeenten duidelijker te omschrijven hoe zij de

eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen van jeugdigen en hun ouders beoordelen, en hoe zij tot een zorgvuldige toekenning van jeugdhulp komen.

3.1 Nadruk op preventie, normalisering en het versterken van de eigen kracht

Tegelijkertijd staan gemeenten voor grote financiële en inhoudelijke uitdagingen. De vraag naar jeugdhulp is toegenomen en de problematiek is complexer geworden, wat leidt tot stijgende kosten en druk op het stelsel. Dit vraagt om een doelmatige en effectieve inzet van jeugdhulp, met meer nadruk op preventie, normalisering en het versterken van de eigen kracht van jeugdigen en hun omgeving.

4.1 In de praktijk ook behoefte aan beter uitvoerbaarheid en afbaking

Ervaringen uit de (uitvoerings)praktijk geven ook aanleiding om de verordening te herzien. In de huidige praktijk blijkt behoefte te bestaan aan meer duidelijkheid, betere uitvoerbaarheid en een heldere afbakening van verantwoordelijkheden.

5.1 Aanscherping voorwaarden Persoonsgebonden Budget (PGB)

Waar voorheen iedere gemeente zelf verantwoordelijk was voor het vastleggen van de voorwaarden en eisen rondom (het beheer van) PGB in de beleidsregels PGB is door de VNG in de nieuwe modelverordening een flinke aanscherping gekomen. De verordening bevat uitgebreide regels en voorwaarden voor het PGB in de jeugdhulp. Dit is nodig om te zorgen dat de inzet van PGB's juridisch toetsbaar, financieel beheersbaar en uitvoerbaar is. Daarnaast waarborgen de regels de kwaliteit en veiligheid van de zorg, zorgen ze voor duidelijke kaders voor budgethouders en zorgverleners en maken zij het toezicht en de verantwoording door de gemeente effectief en transparant.

Alternatieven/varianten

Wij zijn ervan overtuigd dat de wijzigingen in de verordening noodzakelijk zijn om de jeugdzorg toekomstbestendig te maken. Door gewijzigde wet- en regelgeving, landelijke hervormingen en recente jurisprudentie voldoet de huidige verordening niet meer aan de gestelde eisen. Het ongewijzigd laten van de verordening leidt tot juridische risico's en onvoldoende aansluiting bij de uitvoeringspraktijk. Actualisatie is daarom noodzakelijk om te blijven voldoen aan wettelijke verplichtingen en om de jeugdhulp rechtmatig en uitvoerbaar te organiseren.

Kantttekeningen en risico's

1.1 Aankomende Wet Reikwijdte Jeugdwet

Het kabinet heeft het wetsvoorstel Reikwijdte Jeugdwet in consultatie gebracht. Het doel van dit voorstel is om de reikwijdte van jeugdhulp in te perken zodat er meer grip op de financiën ontstaat. Dit voornemen is een onderdeel van de Hervormingsagenda Jeugd en heeft als doel om de jeugdzorg financieel houdbaar te houden en te bereiken dat er minder jongeren in de jeugdzorg terecht komen.

De VNG is namens de gemeenten kritisch op het wetsvoorstel. Er wordt opnieuw veel bij gemeenten weggelegd (o.a. via samenwerkingsovereenkomsten met onderwijs en huisartsen) en aanpassingen in de gemeentelijke verordening, terwijl het beperken van de reikwijdte van de Jeugdwet (zoals afgesproken) een opdracht van het Ministerie (Hervormingsagenda 2023-2028) is. Ook is de Algemene

maatregel van bestuur (Amvb) om te bepalen welke jeugdhulpvormen onder de individuele zorg vallen nog niet gereed, terwijl deze de basis zou moeten zijn voor de Wet Reikwijdte Jeugdwet.

De verwachting is dat de wet nog vele aanpassingen nodig heeft alvorens deze voor besluit kan worden voorgelegd en nog enige tijd op zich laat wachten.

Toelichting

Financiële consequenties

De verordening heeft met name financiële consequenties door de indexering van het Persoonsgebonden Budget (PGB) tarief. Dat is wettelijk verplicht. In onze jeugdhulpregio is het aantal PGB's (zeer) laag waardoor de impact beperkt zal zijn.

Duurzaamheid

People: de Verordening Jeugdhulp 2026 draagt hieraan bij door het versterken van een toegankelijk, zorgvuldig en rechtmatig jeugdhulpstelsel. De verordening vergroot de rechtszekerheid voor jeugdigen en ouders doordat duidelijker is vastgelegd hoe de toegang tot jeugdhulp verloopt, hoe afwegingen worden gemaakt en welke rechten en plichten gelden. Hiermee wordt bijgedragen aan solidariteit, gelijke behandeling en transparantie.

Daarnaast legt de verordening meer nadruk op preventie, normalisering en het versterken van de eigen kracht van jeugdigen en hun omgeving. Deze benadering ondersteunt maatschappelijke participatie, weerbaarheid en duurzame ontwikkeling van jeugdigen, met als doel zwaardere en langdurige zorg waar mogelijk te voorkomen.

Profit: de verordening draagt hieraan bij door het versterken van de doelmatigheid en beheersbaarheid van de inzet van jeugdhulp. Door verduidelijking van verantwoordelijkheden, aanscherping van regels rondom het persoonsgebonden budget en betere juridische borging van besluiten wordt bijgedragen aan een efficiëntere uitvoering en beheersing van publieke middelen.

Daarnaast sluiten de verordening en de hierin opgenomen regionale afspraken aan bij landelijke hervormingen die gericht zijn op het beheersbaar houden van de kosten van jeugdhulp en het borgen van continuïteit en beschikbaarheid van zorg. Daarmee ondersteunt de verordening een financieel houdbaar en toekomstbestendig jeugdhulpstelsel.

Planning

Na het nemen van een positief besluit van de gemeenteraad:

- Zullen de verschillende tafels van de jeugdhulpregio WBW geïnformeerd worden;
- Zal de Verordening Jeugd 2026 in het elektronisch gemeenteblad en de regelingenbank gepubliceerd worden.

Nadere uitwerking in beleidsregels en werkinstructies

Na het vaststellen van de Verordening Jeugd 2026 worden er nog diverse beleidsregels en werkinstructies opgesteld. Dit heeft met name betrekking op de onderwerpen jeugdwetvervoer en PGB.

Aanpassingen aan de lokale processen en bedrijfsvoering in de toegang

De aanpassing van het aanvraag-analyse en toewijzingsproces en het structureel hanteren van regionale formats en werken met een beschikking zal mogelijk enige aanpassingen vragen aan de lokale processen en bedrijfsvoering.

Dit past echter bij de visie zoals is vastgesteld om de uniformiteit van de uitvoering van het stelsel terug te brengen in de regio.

Regionaal organiseren van een toezichthouder recht- en doelmatigheid (artikel 25)

Op advies van de beleidstafel Jeugd en managementtafel Sociaal Domein D9 heeft de bestuurstafel ingestemd met het regionaal oppakken van de opdracht tot het organiseren van een toezichthouder recht- en doelmatigheid (artikel 25 van de verordening). Vanuit de regionale samenwerking op het Sociaal Domein D9 wordt gekeken of vanuit Jeugd aangesloten kan worden bij de uitwerking van de Wmo op dit onderwerp.

Instellen regionaal meldpunt signalen oneigenlijk gebruik en/of fraude (artikel 26, lid 3)

In lijn met landelijke ontwikkelingen en de toenemende nadruk op regionale samenwerking binnen de jeugdhulp, is in deze verordening opgenomen dat er een regionaal meldpunt wordt ingericht. Dit sluit aan bij de uitgangspunten van de Hervormingsagenda Jeugd en de verplichtingen die voortvloeien uit de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg.

Het regionaal meldpunt heeft als doel signalen over tekortschietende beschikbaarheid van jeugdhulp, knelpunten in de uitvoering en mogelijke misstanden zoals fraude centraal te verzamelen en te coördineren. Door deze signalen regionaal te bundelen ontstaat beter inzicht in structurele problemen en kan hierop effectiever worden gestuurd, zowel op gemeentelijk als regionaal niveau.

Communicatie en participatie

De Verordening Jeugdhulp 2026 is een regionaal tot stand gekomen voorstel. Regionaal is samengewerkt binnen de jeugdhulpregio West-Brabant West (WBW), waaronder de Lokale aanstuurders Jeugd, de beleidstafel Jeugd, de managementtafel Sociaal Domein en de bestuurstafel Sociaal Domein. Daarnaast is de verordening voorbereid in een regionale werkgroep Verordening, waarin beleidsadviseurs en juristen van meerdere gemeenten participeerden. Deze afstemming heeft bijgedragen aan een uniforme en juridisch consistente verordening binnen de regio.

Bijlagen

Etten-Leur, 19 mei 2026
burgemeester en wethouders

S. (Shirley) van de Watering
Loco-gemeentesecretaris

drs. M.C. (Marina) Starmans-Gelijns
burgemeester